

גשר המכביה כמשל

נילי טל הפיקה וביימה סרט דוקומנטרי מצויין על אסון גשר המכביה. הוא ישודר (שני, 21:00, ערוץ 8) ביום שבו ייגזר דינם של האחראים לאסון. לגזור ולשמור

הסרט "גשר כחול לבן" מתחיל בהכנותיהם של הספורטאים האוסטרלים לקראת הנסיעה למכביה בישראל, ביולי '97. הקבוצה מגיעה לארץ, מטפסת על המצדה ונוטעת עצים בהרי ירושלים. לקראת סוף הטקס, לפיד בוער יוצא משליטה ויעל ארד כמעט מתלקחת. הכל נגמר בשלום, כולם שוכחים מזה וממשיכים הלאה.

ביום פתיחת המכביה, הספורטאים מתכוננים לכניסה לאיצטדיון. הם עולים על הגשר הרעוע שקורס ונופלים למי הירקון. גם כשמתבררים מימדי האסון, מתקבלת החלטה להמשיך בטקס. התוצאה היא ערב טלוויזיוני הזוי ומבעית: באיצטדיון נערים רוקדים ושרים "הבאנו שלום עליכם". במרחק כמה עשרות נמשות גופות התורגים מהמים.

למחרת מתחילה החקירה וטל לוכדת יפה את הרגע המדויק שבו ההלם הופך לזעם: ביקשו מצה"ל גשר, אבל התשלום היה גבוה מדי, אז פנו לכמה חברות. זו שהציעה את ההצעה הזולה ביותר וכתה. החברה פנתה לקבלן, שפנה למהגרס. אבל לפני שהמהגרס הספיק לתכנן, הקבלן כבר בנה את הגשר (שהיה הגשר הראשון שבנה בימי חייו) ולמהגרס שקיבל כמה מאות דולרים, לא נותר אלא לחתום על אישור. אחרי האסון, רצו לבדוק את הגשר, אבל המשטרה הרימה אותו בחיפושה אחרי גופות וחקירה של ממש נמנעה. עוד מתברר תוך כרי חקירה: מי הירקון כה מזהמים שהתפתחה בהם פטרייה נדירה שמגע איתה עלול לשחק את מערכת העצבים. הירקון המכונה אצלנו "גור" אינו אלא תעלה פתוחה של רעל מסוכן הזורם אל הים.

בעולם המערבי, ממשלות נופלות על חצי מזה.

הלאה. על האישור של המהגרס מתגלה חתימתו של אחד, מיישה. מי זה מיישה? קהלני, שר המשטרה דאז, אומר בתשובה לשאלה איך המשטרה אישרה את הגשר: המשטרה מאשרת את מי שמאשר. בחדרי החקירה מתוודה אחד הקבלנים שמחצית מעלות הגשר נגבתה על ידו כדמי תיווך. לאן שלא מסתכלים ואיפה שלא בודקים, הכל רקוב ומושחת. איתן לויטין, חבר בוועדת רותן, שחקרה את האסון, אומר בסרט: "מה שמפריע לי הוא שער שהגשר קרס, כל האנשים שהיו מעורבים בפרוייקט היו בעינינו סמלי הצלחה. מספר אחת בתחומיהם. מה שקרה חשף את הצביעות, את תאוות הבצע, את חוסר האיכפתיות ואת חוסר האחריות, שהיו שם קודם. רק הצירוף המיוחד של הנסיבות הוציא הכל החוצה."

נילי טל בימאת תעודה טובה. העבודה שלה עניינית, עתונאית, פשוטה וברורה. בלי גלישה לסנטימנטליות וכלי שקששים. סרטה הוא קידוח עומק אל נפשה של החברה הישראלית. הגשר שקרס הופך מעצמו למשל. ומהו הנמשל? מגדל הכלונסאות המרעיד של הציונות. כל זה עצוב, מרגיז ומרכא מאוד.